

**Espardenyers i músics?
Una aproximació als oficis
dels músics montblanquins
(1844-1936)**

Núria Medrano Torres

● Espardenyers i músics? ● Una aproximació als oficis ● dels músics montblanquins ● (1844-1936)

● Núria Medrano Torres

● nmedrano@xtec.cat

Paraules clau: música, agrupacions instrumentals, Montblanc, artesans.

Resum

Aproximació a la relació entre els músics montblanquins del segle XIX i inicis del segle XX i els seus oficis, bàsicament menestrals, i se n'estudia l'evolució. Així, i a mesura que avança el segle, es comprova com la proporció de músics artesans va decreixent i augmenten els músics amb altres oficis dins els sectors industrials i serveis. Comprovarem que les ocupacions més nombroses són, en primer lloc, la de sabater i, en segon lloc, la d'espardenyer. També s'explica la forta cohesió social interna que es buscava tant dins de l'agrupació instrumental com dins del mateix gremi, fet que afavoria la fortalesa dels nuclis familiars dins de les orquestres.

Aproximación a la relación entre los músicos de Montblanc del siglo XIX y principios del siglo XX y sus oficios, básicamente menestrales, y se estudia su evolución. De este modo, y a la vez que avanza el siglo, se comprueba cómo la proporción de músicos artesanos va decreciendo y aumentan los músicos con otros oficios dentro de los sectores industriales y servicios. Comprobaremos que las ocupaciones más numerosas son, en primer lugar, la de zapatero y, en segundo lugar, la de alpargatero. También se explica la fuerte cohesión social interna que se buscaba tanto dentro de la agrupación instrumental como dentro del propio gremio, hecho que favorecía unos fuertes núcleos familiares dentro de las orquestas.

Entre 1844, data del primer document localitzat, i el 1936 trobem una quantitat important de músics i agrupacions musicals a Montblanc.¹ Entre aquests anys, i amb la informació localitzada fins ara, podem considerar que hi ha les següents agrupacions musicals estables, exposades per ordre d'aparició:

¹ Núria MEDRANO TORRES. *Músics i ball a la Conca de Barberà. Un segle d'agrupacions instrumentals (1844-1936)*. Valls: 2006.

- La Música del Coletó (c. 1840 - c. 1850)
- Orquestra La Vella (c. 1850 - 1930)
- Orquestra La Nova (c. 1850 - 1865 i c. 1883-1921)
- Orquestrina Amorós (c. 1919 - 1936)
- Banda La Montblanquina (1921 - 1923)
- Orquestrina Maseras (1925 - 1936)
- Cobla Orquestra Els Montblanquins (1930 - 1933)
- Orquestrina The Yankis Boys (1934 - 1936)

Tot i que algunes d'aquestes agrupacions i els seus integrants continuaran posteriorment, amb nous grups o amb adaptacions dels existents, ens centrarem en l'activitat anterior a la guerra i en els oficis coneguts dels músics que hi tocaren abans del 1936. És important fer aquest aclariment perquè alguns d'aquests instrumentistes, durant la postguerra i com a conseqüència de la nova situació social, van canviar d'ocupació.

Malgrat que no hem pogut identificar tots els instrumentistes, les dades obtingudes fins avui permeten fer una aproximació a la relació entre els músics i les seves professions i llur evolució. Hem establert tres períodes: els nascuts durant la primera meitat del segle XIX, els que neixen al llarg de la segona meitat del segle XIX i els nascuts a principis del segle XX. Aquesta subdivisió ens permetrà analitzar els oficis per etapes i comprovar-ne l'evolució.

Així, dels 27 músics² documentats nascuts durant la primera meitat del segle XIX, trobem els següents oficis, ordenats de major a menor:

<i>Distribució professional dels músics montblanquins nascuts durant la primera meitat del segle XIX³</i>	
<i>Oficis</i>	<i>Número de músics</i>
Sabater	5
Sastre	4
Cadirer	4
Serraller	3
Ferrer	3
Espardenyer	2
Religiós	2
Fuster	2
Mestre de música	1
No consta	1
TOTAL	27

² En l'annex a l'article es poden llegir les dades conegudes dels músics de cadascun dels tres períodes estudiats.

³ Tant en aquest quadre com en els posteriors, hem ordenat els oficis dels músics de major a menor i es barregen les ocupacions dels sectors secundari i terciari. La informació d'aquests quadres està basada en les diferents fonts documentals i bibliogràfiques i en les dades extretes del Registre Civil.

Aquesta taula ja apunta que el músic montblanquí del segle XIX és bàsicament menestral. Si agrupem els oficis anteriors en grups d'oficis:

<i>Distribució de les ocupacions per grups de treball dels músics nascuts durant la primera meitat del segle XIX</i>			
			TOTAL
Pell i cànem	Sabaters	5	7
	Espardenyers	2	
Metall	Ferrers	3	6
	Serrallers	3	
Fusta	Cadirers	4	6
	Fusters	2	
Tèxtil	Sastres	4	4
Religiosos i mestres de música			3
No consta			1

Aquests grups permeten establir vincles laborals entre els músics. La presència d'espardenyers, i sobretot de sabaters, serà una constant en les formacions montblanquines.

Dels 52 nascuts al llarg de la segona meitat del segle XIX, n'extraiem les dades següents:

<i>Distribució professional dels músics montblanquins nascuts durant la segona meitat del segle XIX</i>	
<i>Oficis</i>	<i>Nombre de músics</i>
Espardenyer	7
Sabater	5
Sastre	3
Serraller	2
Religiós	2
Boter	2
Músic	2
Oficinista / negociis	2
Fuster	1
Ferrer	1
Operari	1
Carter	1
Forner	1
Conserge / cambrer	1
Recader	1
No consta	20
TOTAL	52

En aquesta etapa cal destacar l'alt percentatge d'oficis desconeguts fins ara, fet que no permet treure'n conclusions precises. Tot i així, si els agrupem obtenim aquests resultats:

<i>Distribució de les ocupacions per grups de treball dels músics nascuts durant la segona meitat del segle XIX</i>			TOTAL
Pell i cànem	Sabaters	5	12
	Espardenyers	7	
Metall	Ferrers	1	3
	Serrallers	2	
Fusta	Cadirers	0	3
	Fusters	1	
	Boters	2	
Tèxtil	Sastres	3	3
Alimentació	Forners	1	1
Religiosos i mestres de música			4
Altres ocupacions			6
No consta			20

Tot i l'evident manca de dades, sí que s'hi intueix un creixement dels oficis no menestrals.

Fotografia de La Vella, datada el 28 de setembre del 1918. Autor desconegut (Arxiu particular de Teresa Ribes Roset, Montblanc).

Dels 41 nascuts a principis del segle XX en fem la distribució següent:

<i>Distribució professional dels músics montblanquins nascuts durant la primera meitat del segle XX</i>	
<i>Oficis</i>	<i>Nombre de músics</i>
Sabater	9
Músic	3
Sastre	3
Oficinista	3
Operari	2
Fornier	2
Fuster	2
Espardenyer	2
Pintor	1
Viatjant	1
Taxista	1
No consta	12
TOTAL	41

En grups d'oficis, obtenim la distribució següent:

<i>Distribució de les ocupacions per grups de treball dels músics nascuts durant la primera meitat del segle XX</i>			TOTAL
Pell i cànem	Sabaters	9	11
	Espardenyers	2	
Metall	Ferrers	0	0
	Serrallers	0	
Fusta	Cadirers	0	2
	Fusters	2	
	Boters	0	
Tèxtil	Sastres	3	3
Alimentació	Forners	2	2
Músics			3
Altres ocupacions			8
No consta			12

Aquesta taula, tot i que hi ha dotze oficis desconeguts, ens permet constatar una disminució del nombre de músics amb ofici menestral i el manteniment dels oficis no menestrals, cada cop més importants en l'economia d'una vila de mercat amb una incipient indústria i en què neix un petit sector serveis. Així mateix, destaquem els nou sabaters, ofici que ja podríem confirmar com el més estès entre els músics montblanquins, almenys amb les dades que tenim fins avui.

Un cop presentada la situació per a les tres etapes, podem comparar-les amb la taula següent, que resumeix les dades exposades:

<i>Comparació entre les distribucions per grups de treball en les tres èpoques</i>							
					TOTAL		
		1a XIX	2a XIX	XX	1a XIX	2a XIX	XX
Pell i cànem	Sabaters	5	5	9	7	12	11
	Espardenyers	2	7	2			
Metall	Ferrers	3	1	0	6	3	0
	Serrallers	3	2	0			
Fusta	Cadirers	4	0	0	6	3	2
	Fusters	2	1	2			
	Boters	0	2	0			
Tèxtil	Sastres	4	3	3	4	3	3
Alimentació	Forners	0	1	2	0	1	2
Religiosos i mestres de música					3	4	3
Altres ocupacions					0	6	8
No consta					1	20	12

Fotografia de l'Orquestrina Amorós (1934-1935?). Autor desconegut (Arxiu particular de Maties Amorós Cervelló).

Orquestrina Maseras - Els Blaus (1935-1936?). Autor: Fotògraf Niepce, de Reus (Museu Comarcal de la Conca de Barberà).

Els oficis dels músics

Tot i els pocs estudis sobre el tema, algunes fonts apunten a una antiga relació entre oficis artesans de la vila i els constructors d'instruments.⁴ És possible que aquests en fabriquessin en zones rurals: cornamuses, flabiols, panderos... A poc a poc, la mateixa evolució devia fer que aquests instruments canviessin, es perfeccionessin i esdevinguessin més complexos, fet que en dificultaria la construcció. Tot i que segurament deixessin progressivament de fer-los, la seva antiga vinculació amb el fet musical, herència de generacions, condicionaria el seu seguiment de l'activitat musical, que es mantindria de pares a fills. Així, en iniciar-se les primeres agrupacions instrumentals en les viles i pobles, els artesans serien els que formarien les primeres orquestres amb els instruments heretats de la tradició familiar.

L'economia de la Conca de Barberà en el segle XIX⁵ era essencialment agrària, tot i que en les poblacions més importants hi havia un important segment de la

⁴ Jaume AYATS (dir.). *Córrer la sardana: balls, joves i conflictes*. Barcelona: 2006, p. 81.

⁵ Per a més informació vegeu: Gabriel SERRA I CENDRÓS. "Montblanc: de la «febre d'or» a la fil·loxera (1880-1893)". *Aplec de Treballs* (Montblanc), 8 (1987), p. 181-243.

població menestral, que ocupava un lloc destacat en el dinamisme social i que fou el principal impulsor d'entitats i societats culturals i lúdiques, relacionades directament amb l'inici de les primeres orquestres. El règim laboral dels menestrals els permetia una flexibilitat horària suficient per buscar altres ocupacions i augmentar les fonts d'ingressos, ja que no tenien una remuneració fixa. Una possibilitat que la pagesia no tenia, ja que la terra era una feina molt més dependent i exigia un horari més dur. Tampoc els jornalers o assalariats no podien compaginar-se la seva feina amb la del músic, o almenys, els era més complicat, ja que depenien d'un amo. A més, habitualment les dones dels menestrals portaven la botiga artesanal quan els marits assajaven o participaven de les activitats de l'orquestra i podien així flexibilitzar-se les comandes.

Aquestes són les raons per les quals trobem els menestrals ocupats en treballs complementaris, com el que aquí ens ocupa, el de músic, per als que no mancava pas feina, ja que el ball es convertí en l'única diversió a l'abast del jovent. Aprendre a tocar un instrument era una bona sortida. És clar que no tots hi podien accedir, però els que mostraven unes certes qualitats, es podien considerar afortunats perquè la demanda a la vila anava augmentant.

Per poder treure unes conclusions cal tenir en compte una sèrie d'elements socials i demogràfics de l'època tractada. Així, la població montblanquina⁶ augmenta al llarg del segle XIX, que passa dels 3.500 habitants i arriba al punt màxim el 1887 als 5.900, com a causa de l'augment del conreu de la vinya, la bonança econòmica i l'agregació de municipis propers. La posterior plaga de la fil·loxera provoca una davallada i un descens continu fins que s'arriba als 4.800 habitants de l'any 1936. Aquesta crisi, juntament amb la competència dels productes industrials arribats mitjançant el ferrocarril, provocà l'emigració d'alguns menestrals i la implantació d'algunes manufactures i incipients indústries a la vila, fet que, a poc a poc, va anar canviant el teixit laboral de la població i que explicaria el descens del percentatge de músics menestrals i el creixement progressiu de músics amb altres ocupacions. A mesura que avança la primera meitat del segle XX, el jovent es comença a guanyar millor la vida en el món industrial i s'interessa menys per tocar un instrument.

Dels oficis més nombrosos en els músics de Montblanc localitzats destaca el del calçat: sabaters i espadenyers.

Els sabaters treballaven tant confeccionant sabates com adobant tantes vegades com fes falta les ja utilitzades, ja que la sabata era pròpia dels dies de festa o pluja i no pas per a l'ús quotidià. Moltes sabates duraven tota una vida i calia conservar-les. Si intentem esbrinar la relació que hi podria haver entre els sabaters i els músics trobem que en un primer moment se n'havien trobat que tocaven la cornamusa i que "segurament l'explicació més plausible d'aquesta antiga relació

⁶ Josep IGLÉSIES I FORT. "La població de la Conca de Barberà a través de la història". Dins: *VIII Asemblea Intercomarcal d'Estudiosos*. Montblanc: 1967, p. 83-85.

de músics amb sabaters seria precisament la construcció de cornamuses, amb el sac de pell”.⁷ Si fos certa aquesta hipòtesi podríem suposar que, a poc a poc, els sabaters també deixessin de fer cornamuses —gairebé instrument solista o inserit dins una agrupació de dos o tres persones—, però que mantinguessin la tradició i els coneixements musicals i senzillament canviessin d’instrument i n’adoptessin un de més propi de les noves agrupacions instrumentals i que els permetés agrupar-se dins un col·lectiu, fet que faria canviar del model del músic individual al model de músic de conjunt. De fet, la relació entre músics i sabaters no només consta a Montblanc. Així, “l’ofici més típic dels músics de Torroella [de Montgrí] i de les viles del voltant era el de sabater [...] fins al punt que en una mateixa cobla podien coincidir-hi fins a tres o quatre sabaters, sovint emparentats. En el segle XIX, en aquesta zona, saber que algú era sabater era equivalent a saber o suposar que era músic”.⁸ Sembla que la relació entre músic i sabater és una constant en l’àrea mediterrània,⁹ molt present a Montblanc i on també trobem com a fet habitual que dins una mateixa agrupació hi ha músics del mateix ofici i emparentats familiarment; s’esdevé així un model familiar gremial d’orquestra on se cercava mantenir una forta cohesió interna.

Els espadenyers van tenir una gran importància en el Montblanc del XIX. Sembla que fou una de les ocupacions més importants d’aquesta etapa montblanquina, ja que a més d’“abastir les necessitats de la comarca podia exportar en grans quantitats”.¹⁰ Era el calçat més utilitzat habitualment, però van anar desapareixent després de la I Guerra Mundial, per l’augment de preu de la primera matèria.

Aquesta era es pot dir l’única indústria de Montblanc, gairebé l’única indústria, i sobretot, la més popular i també la més pobra per l’escàs jornal que es cobrava. Uns quants industrials, establerts tots gairebé al carrer Major, tenien els obrers a preu fet, homes i dones que treballaven el cànem fins deixar enllestides les espadenyas de pagès. Assortien el consum, no solament de Montblanc i la comarca, sinó que en feien trameses a l’Aragó, en la part que toca a Catalunya. [...] Hi havia operaris que no feien altra cosa, d’altres que eren músics i deixaven la feina, sobretot a l’època de les Festes Majors. [...] Com que anaven a preu fet, podien prendre i deixar les espadenyas a la seva comoditat.¹¹

Poblet apunta que “llavors, músic i espadenyer es portava molt”¹² i era considerada una indústria “pobríssima”¹³. Aquestes valoracions poden fer-nos entendre per què hi havia tants espadenyers músics. La citació següent dóna encara més detalls.

⁷ Informació que devem a Jaume Ayats.

⁸ Jaume AYATS. *Op. cit.*, p. 81-82.

⁹ *Id.*, p. 88-89.

¹⁰ Andreu MAYAYO I ARTAL. *La Conca de Barberà, 1890-1939. De la crisi agrària a la Guerra Civil*. Montblanc: 1994, p. 60.

¹¹ Joan BALDRICH I LLORT. *Vells costums montblanquins*. Montblanc: 1970, p. 42-43.

¹² Josep M. POBLET. *La Conca de Barberà. La meua terra*. Barcelona: 1961, p. 99.

¹³ *Ibidem*.

Així, “excepte quan glaçava o plovia, treballaven sempre al carrer, arreglats a les voreres, i homes i dones vinga treballar, xiular i riure. Sabien totes les cançons de moda que portaven els romanços, i totes les cobles que cantaven els ceguets de Reus i Tarragona que pujaven els divendres de mercat”.¹⁴ De fet, són tasques que s’havien de fer a l’entrada de les cases perquè la forta olor del cànem impedia treballar en llocs tancats. També en altres poblacions com Nules (Castelló) hi havia gran relació entre músics i espadenyers.¹⁵

Els ferrers eren importants en una societat eminentment agrícola, ja que ferraven els animals, feien eines per al camp i eren indispensables en la construcció dels carros. L’abundància de feina va fer que hi hagués una especialització dins l’ofici. Així, entre altres, trobem serrallers o ferrers de tall, dues branques localitzades dins els músics montblanquins. Els ferrers de tall s’especialitzen en eines agrícoles, especialment de tall, i els serrallers s’especialitzen en panys, claus i estris per a edificis o mobles. A Montblanc, “en el segle XIX, quan va créixer la vila fora del recinte emmurallat, la majoria de ferrers s’establiren a l’eixample urbà, ja que allí disposaven de més espai i podien realitzar alguns treballs a la via pública sense molestar, especialment la feina de donar tirant a les rodes de carro”.¹⁶

Els oficis relacionats amb la fusta eren els cadiraires, els fusters i els boters. Els fusters feien tasques tant en la construcció de les cases com en la fabricació

Cobla Orquestra Els Montblanquins. Al darrere de la fotografia hi ha anotada la data de setembre del 1930 - 1931. Autor desconegut (Museu Comarcal de la Conca de Barberà).

¹⁴ Lluís VIVES I POBLET. *Narracions històriques de la vila de Montblanc*. Montblanc: 1960, p. 540.

¹⁵ Citat a Jaume AYATS. *Op. cit.*, p. 82.

¹⁶ Lluís Castellví Martí, *L'ofici de carreter*. Montblanc: 1998, p. 141.

del mobiliari. Els cadiraires estaven vinculats per raons òbvies als fusters. És molt possible que, tant els uns com els altres i gràcies a la seva habilitat amb la fusta, poguessin arranjar —o fins i tot construir— alguns instruments de fusta, fet que explicaria la seva relació amb l'activitat musical. L'ofici de boter era propi de les zones amb una important producció vinícola, però van anar desapareixent amb la crisi agrària de finals del segle XIX. Habitualment, i com és també el cas montblanquí, s'instal·laren fora de la ciutat, perquè empraven foc i podien provocar incendis.

Els sastres eren els encarregats de confeccionar tota mena de peces de vestir i en trobem força entre els músics montblanquins, sobretot perquè n'hi ha una important nissaga, els Escoté, coneguts com els *Coletos* i uns dels principals impulsors de les primeres agrupacions instrumentals.

Tot i que el percentatge de menestrals continua sent important, hi ha cada cop més diversitat d'ocupacions. Així, apareixen altres oficis relacionats cada cop més amb la indústria (obrers) o el sector serveis (oficinistes, negociants, carterers, conserges, recaders, pintors, viatjants, taxistes...). També hi ha religiosos —dedicats a la direcció de l'orquestra quan havien de participar en els oficis litúrgics— i algunes persones destinades al mestratge de la música, tot i que el percentatge és molt petit. D'entre aquests, alguns compartien la seva dedicació a la música amb altres feines i molt pocs es poden dedicar íntegrament a la música.

El funcionament intern de les agrupacions instrumentals

Cal destacar que ja des de les primeres agrupacions conegudes, aquestes estan creades seguint un model familiar gremial que busca reforçar la cohesió social interna. A Montblanc són famílies artesanes —pares, fills, germans, nebots i cosins— que constitueixen el gruix de l'agrupació. De fet, era habitual que en les

The Yankys Boys (1935). Autor: Torres Pons (Museu Comarcal de la Conca de Barberà).

formacions del segle XIX l'art de la música passés de pares a fills. Les relacions parentives eren molt fortes en aquest tipus d'agrupacions. Es buscava reforçar la cohesió social interna perquè les agrupacions instrumentals funcionen talment com un gremi. En referència a aquest fet, en l'article tercer d'un document notarial de l'any 1853 s'especifica clarament que “todos los hijos y hermanos de los socios por el mero hecho de ser tales, son considerados ahora para siempre con derecho para ser inseridos a la musica cuando quieran, pidiendo la venia a los directores”¹⁷ i sempre que després demostrin la seva vàlua. Torna a aparèixer una cosa semblant en un document del 1867: “serán preferidos [...] los hijos y hermanos de los profesores que existirán en aquellas fechas”,¹⁸ fet que, encara que des de la nostra perspectiva pugui semblar que demostra una total parcialitat i falta d'objectivitat en els criteris del procés de selecció, explicita un fet habitual del moment.

Així, sovint, en aquest model gremial i en aquest context de músics i artesans, l'herència d'un pare al seu fill gran, sempre per línia masculina, eren el nom de pila, l'ofici, la pertinença a l'agrupació i, segurament, l'instrument. També es podia accedir a la família musical mitjançant el casament amb la filla d'un músic, amb la finalitat de reforçar la cohesió interna, tant de l'orquestra com de l'ofici. Però ja des de l'inici del segle XX, i de manera molt més important a partir dels anys vint i trenta, es van trencant els vincles familiars entre els membres de la mateixa agrupació i es van dissolent les connexions gremials perquè van disminuint els oficis menestrals davant la incipient industrialització. La poca flexibilitat horària dels nous oficis dificulta la continuïtat a l'orquestrina. L'inici de la competència amb orquestrines foranes, les majors exigències tècniques dels nous ritmes i l'inici d'una certa professionalització de la figura del músic són alguns dels elements que marquen nous reptes a les orquestrines. La rica dinàmica cultural i musical dels anys republicans és trencada sobtadament per l'inici de la Guerra Civil, que marca un punt d'inflexió en l'evolució del fet musical i clou una llarga etapa de gairebé un segle de durada.

Annex

Presentem tres quadres, un per a cadascun dels períodes estudiats, en què apareixen les dades bàsiques conegudes dels músics que ens han servit per bastir les dades d'aquest article. Hem obviat els números dels carrers perquè hi ha hagut diferents numeracions al llarg d'aquests dos últims segles, però n'hem mantingut els noms per comprovar com hi ha zones de la vila ocupades per uns gremis determinats. La mateixa cohesió social interna de les agrupacions instrumentals és fruit, possiblement, d'aquesta proximitat. I possiblement els casaments també són conseqüència d'una estreta relació de veïnatge. En alguns casos, els músics canvien d'ofici al llarg de la seva vida. N'hem posat els coneguts.

¹⁷ ACCB. Fons Notarial, notaria de Montblanc, Josep M. Gassol i de Ortiz, *Protocolo*, 1853, Reg. 134, fol. 80.

¹⁸ ACCB. Fons Municipal de Montblanc, *Convenio celebrado entre los músicos de esta villa con intervención del Sr. Alcalde*, 1867, Reg. 1540.11/2, article 3.

Músics nascuts durant la primera meitat del segle XIX

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
Amorós Llauradó, Antoni		Major		Montblanc, 26-09-1833 - 15-02-1902	sabater
Amorós Llauradó, Pau		Pl. Major / c. Major		Montblanc, 26-11-1839 - 08-05-1888	sabater
Arnavat Borrell, Josep		Major		Montblanc, 20-05-1838- 13-06-1918	espardenyer
Arnavat Borrell, Miquel (major)		Major		Montblanc, 25-01-1829 - 25-05-1895	espardenyer
Borrell Barceló, Pvr. Josep Anton		Regina	orgue	Tarragona, 25-10-1805 - Montblanc, 04-02-1872	organista i beneficiat de la parroquia de Santa Maria
Escoté Amorós, Jaume	Coletó	Major	cornetí	Montblanc, 16-02-1849 - 12-03-1915	sastre
Escoté Escoté, Jaume	Coletó			L'Espluga de Francolí, 1800 - Montblanc, 01-11-1871	sastre
Escoté Gelambí, Jaume	Coletó	Major	violí	Montblanc, 05-08-1824 - 04-01-1887	sastre
Escoté Gelambí, Josep				Montblanc 16-02-1827 - ?	
Folch Vallvé, Ramon				Montblanc, 05-02-1831 - 03-01-1889	serraller
Gelambí Martí, Francisco			orgue i harmònim	Montblanc, ca. 1815 * - Alcover, ?	?, però és fill i nét de sabaters
Gelambí Pallisè, Mn. Joan			orgue	Alcover, 1841 o 1840 - Montblanc, 07-12-1915	beneficiat, organista i vicari de Santa Maria
Guasch Torroella, Mates		Major	orgue	Montblanc, 18-06-1843 - ?	mestre de música
Miquel [Fontanillas], Antoni	Nunciet	Major		Montblanc, 18?? - 18??	fuster
Miquel [Gallofré], Andreu	Nunciet	Major		Montblanc, 10-11-1826 - ?	cadirer

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
Miquel Dalmau, Jaume	el Jac	Major	trompa de serpentó	Montblanc, 09-04-1792 - 07-12-1871	cadirer
Miquel Gelambí, Francesc	Nunciet	Major		Montblanc, 24-09-1830 - ?	sabater
Miquel Pereta, Josep	Nunciet	Major		El Pla, ? - Montblanc, 21-10-1857	cadirer
Miquel Pereta, Josep	Nunciet	Major		El Pla, ca. 1807 - Montblanc, 21-10-1857	cadirer
Miret Clavé, Ramon				Montblanc, 26-03-1829 - 21-06-1882	ferre
Palau [Farré], Antoni				Montblanc, 10-02-1830 - ?	ferre
Pallisó Cendros, Juan				Montblanc, 18?? - 18??	serraller
Peres [Sabaté], Pedro				Montblanc, 05-08-1821 - ?	serraller
Rafi, Ramon				Montblanc, 181? - 18??	sastre?
Rué Montpart, José				Montblanc, 183? - 18??	ferre
Toses Serret, Josep		Hortolans	tuba	Montblanc, 03-04-1840 - 29-06-1928	fuster
Vallvé Iborra, Josep		Major		Montblanc, 11-11-1846 - 07-12-1895	sabater

Músics nascuts durant la segona meitat del segle XIX

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
Abelló Moyà, Salvador	Badó Serraller		veu i algun cop plats i bombo	Montblanc, 27-07-1890 - 02-04-1979	serraller
Alfonso, Josep				?; 18?? - 19??	
Amorós Sugrañes, Mn. Ramon			piano i orgue i veu	Montblanc, 09-02-1872 - 31-05-1947	sacerdot

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
Anglès [Català], Joan			fiscorn	Montblanc, 22-06-1898 - 12-09-1985	
Arnavat Miquel, Miquel (menor)		Major i c. Sta. Tecla		Montblanc, 13-07-1853 - 26-11-1907	espartenyer
Bayer Gaspà, Marcel·lí			flautí, violí, saxofon i clarinet	Montblanc, 1898- Barcelona, 1977	músic professional
Bertran Pérez, Josep			violí i plats quan feien banda	Montblanc, 17-2-1899 - 18-6-1985	
Bordell [Casas], Jaume			trombó, violí	Montblanc, 17-09-1899 - ?	espartenyer
Carreras, Pere				Montblanc, 18?? - 19??	
Castellví, Josep	el Pubill		fiscorn	Montblanc, 18?? - 19??	
Causí Prats, Joan		Major	trombó	Montblanc, 03-12-1881 - 29-01-1949	sabater
Dalmau Marsal, Elói	cal Coix	Ramon Cantó	contrabaix, helicó	Montblanc, 04-06-1894 - 26-08-1978	sabater, després va tenir una gorristeria
Domingo, Maties	el Serraller		trompeta	Montblanc, 189? - 19??	
Escoté Òdena, Jaume	Coletó	Major	piano, violí	Montblanc, 24-04-1879 - 14-10-1943	sastre i mestre de música
Escoté Òdena, Josep M.			clarinet	Montblanc, 1-10-1884 - Sabadell, 10-8-1966	sastre
Escoté Rué, Josep	el Josepet de cal Coletó	Major	cornet i trompeta	Montblanc, 20-02-1883 - 04-07-1952.	sastre
Escoté Rué, Maties			trombó	Montblanc, 06-08-1887 - 24-12-1935	sabater

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
Esqué Martorell, Josep	ca l'Anton Gros	Major	contrabaix i tuba	Montblanc, 10-09-1873 - 02-02-1931	fuster
Esqué, Jaume				Montblanc, 18?? - 19??	
Ferrer Burriac, Francesc	Cisquet d'Alió		clarinet	Alió, 18?? - 19??	espartenyer
Ferrer?, Ramon	Ferrer de Tall		primer cornetí	Montblanc, 18?? - 18??	ferreter
Folch Tomàs, Ramon				185? - 18??	serraller
Fort, Raimon			clarinet	Montblanc, 18?? - 19??	
Francesch, Francesc	el Cisquet		clarinet	Alió, 18?? - 19??	
Gelambí Barberà, Joan		Major	piano i contrabaix	Alcover, 12-10-1869 - Valls, 1934	espartenyer i posteriorment mestre de música, director i compositor
Gelambí Dalmau, Francesc	Cisquet Gelambí			Alcover, 9-2-1856 - abril 1914	mestre de música
Gelambí Vives, Maties				?, ca. 1893 i 1896 - ?	arreglava màquines d'escriure
Gondolheu, Joan	Joan de la Gaceta		cornetí	Montblanc, 189? - 19??	carter
Guarro Figuerola, Josep	Josepet; cal Guarro	Pl. Sta. Anna	flauta travessera	Montblanc, 10-07-1886 - 15-01-1958	boter i després fer vinagre
Guarro Solé, Josep	cal Guarro	Pl. Sta. Anna	clarinet	Montblanc, 20-08-1860 - 02-03-1938	boter
Martí, Jaume				Montblanc, 18?? - 18??	

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
Maseras Domingo, Gumersind	cal Gumersindo o Gumersindo Tallacols	Major	cornetí, violí	Montblanc, 19-03-1877 - 5-12-1932	espardenyer
Maseras Domingo, Joan	Joanot Maseras i Joanot Tallacols		fiscorn	Montblanc, 09-03-1880 - ?-04-1935	sabater
Maseras Domingo, Llorenç			clarinet, saxofon alt	Montblanc, ca. 1884 - ?-03-1951	forner
Moix Comas, Josep		Major	clarinet	Montblanc, 01-11-1895 - 23-06-1959	conserge i cambrer
Panadès, Jaume	cal Penedès		contrabaix	Montblanc, 18?? - 19??	
Pedrol, Salvador				Montblanc, 18?? - 19??	
Pijuan, Josep			veu i algun instrument	Montblanc, 18?? - 19??	
Riber, Josep			violí	Montblanc, 189? - 19??	
Ribes Escoté, Josep	cal Clagues	Major	clarinet, saxofon, tible	Montblanc, 26-10-1885 - 26-12-1970	espardenyer, després pagès i comerciant
Roig, Josep	Pepito Roig		clarinet	Montblanc, 18?? - 19??	sabater
Roselló Comas, Tomàs	cal Tomàs de la Reina	Dalt i Vilanova del Mercadal	cornetí, trompeta	Montblanc, 04-04-1885 - 16-09-1955	espardenyer
Roselló Sans, Mn. Josep			veu	Montblanc, 24-09-1883 - 22-08-1936	sacerdot, beneficiat i xantre de Santa Maria
Roselló Sobrerano, Pere	el Peret	Muralla Santa Tecla	violí, cornetí i trompeta	Montblanc, 26-07-1894 - 21-01-1993	
Sabaté, Josep				Montblanc, 18?? - 19??	
Sabaté, Ramon	el Manut			Montblanc, 18?? - 19??	

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
Sastre, Pere				?; 18?? - 19??	
Torres Dalmau, Maties	el Xarré o Maties Xarré		contrabaix, tuba	Montblanc, 31-03-1879	recader
Travieso [Solé, Llorenç]	el Travieso		bateria	Vilaverd, ? - ca. 1938	
Vendrell Cavaller, Josep	el Pepito Llauner	Aguiló	piano, violí	Montblanc, 19-03-1893 - 01-06-1930	agent de negocis
Vendrell Montseny, Ramon	Ramonet Vendrell			Montblanc, 18?? - Reus?, 19??	?; però el seu pare és llauner
Vives Poble, Ramon	cal Fontscaldes		violí	Montblanc, 13-10-1892 - 31-10-1985	oficinista

Músics nascuts durant la primera meitat del segle XX

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
?; Joan Miquel Abelló, Joan			trompeta trompeta, violí	Barcelona, ? - ? Vilaverd, 19?? - 19??	
Amorós Abelló, Ramon			contrabaix, helicó i bateria	Montblanc, 20-04-1912 - 21-02-1978	viatjant
Amorós Cervelló, Maties		River	piano, orgue, bateria, vocalista, acordió i fiscorn i violí	Montblanc, 09-04-1930	músic professional
Amorós Cervelló, Ramon	el Ramonet		trompeta, violí, flauta, guitarra, bateria i contrabaix	Montblanc, 05-06-1938	músic professional

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
Amorós Dalmau, Maries	el Marietes baster	River	piano, violí, flauta, flautí, fiscorn, plats i acordió	Montblanc, 14-01-1901 - 07-09-1979	mestre de música
Aragonès Pere, Ramon	el Llentigüet		violí, speaker còmic, fiscorn, bateria	Reus	forner
Aragonès Pere, Ramon	el Llentigüet		violí, speaker còmic, fiscorn, bateria	Reus, 191? - 19??	forner
Avià Vega, Josep	el Cebet	Alenyà	saxofon alt, clarinet, vocalista	Montblanc, 22-08-1911 - 15-03-1997	
Balanyà Andreu, Francesc	Paco Moreno	Major	saxofon tenor, clarinet i bateria, harmònica	Montblanc, 20-07-1924	
Cabré Pujol?, Ramon (pare)	el Ramon de les Màquines		trompeta	Riudecols, 19?? - 19??	treballava a cal Cardús i arreglava màquines de cosir
Causí Marsal, Agustí			violoncel (només en assajos), saxofon tenor i clarinet	Montblanc, 02-10-1906 - Barcelona, 10-05-1978	sabater
Cervelló Carreras, Ramon	ca la Mariasa	Miguel Alfonso	trompeta i contrabaix	Montblanc, 19-03-1920 - 31-12-1997	fuster i després va treballar a cal Sabidó
Comas Huguet, Josep			saxofon alt i tenor, clarinet, bateria, tible, cantant, animador, guitarra	Montblanc, 11-03-1917 - 17-01-1990	sabater
Escoté Martí, Maries			piano, contrabaix, bandoneó i cantant, acordió	Montblanc, 02-07-1922 - Màlaga, 22-08-1997	sastre, i posteriorment, músic professional
Ferré Cervelló, Francesc	el Paco Ferrer, cal Jepic		trompeta, violí i guitarra	Montblanc, 22-07-1913 - Barcelona, 06-12-2002	sabater

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
Francesc BARBARÀ, Pau			trompeta i violoncel	Alcover, 06-03-1912 - ?	
Gomis Domínguez, Josep M.		diversos	piano, fiscorn	Buenos Aires, 1915 - Montblanc, 15-09-1940	taxista i en una farmàcia
Guarro Cortés, Anton		Major	saxofon alt i tenor, clarinet, tible i tenora	Montblanc, 18-02-1900 - 30-10-1950	sabater
Iborra Buyó, Santiago	cal Magí Carrer		violí, saxofon alt	La Guàrdia dels Prats, 03-03-1911 - Barcelona, 19??	treballava a Correus
Iborra Farré, Enric	ca la Conquesa	Major	violí, trombo de vares, banjo	Montblanc, 6-7-1913 - ca. 1938	sabater
Jové Marsal, Ferran			clarinet	Montblanc, 17-06-1921 - 19??	
Martí Civit, Ramon		pl. Sta. Anna	trompeta, fiscorn, guitarra	Montblanc, 15-02-1919 - Montblanc, 28-11-1992	sabater i després serrador
Martorell, Joan	el Marahores		bateria	Reus, 190? - 19?	fuster, després marxà de Montblanc
Maseras Bertran, Gumersind	cal Gumersindo	Major	piano, flauta travessera, clarinet, tenora, contrabaix i tuba i plats	Montblanc, 17-9-1908 - 25-06-1954	espardenyer i mestre de música
Maseras Bertran, Josep	Pepet Maseras, cal Gumersindo		violí, saxofon alt, tible	Montblanc, 19-03-1904 - Blancafort, 21-11-1965	oficinista
Maseras Farriol, Martíes	cal Tallacols		violí, viola, trompeta	Montblanc, 21-02-1904 - ?	sabater i músic professional
Maseras Ferré, Josep M.		Les Cortes	violí, fiscorn	Montblanc, 18-05-1909 - 04-11-1977	
Maseras Ferré, Ramon	cal Calces		bateria	Montblanc, 04-02-1913 - Montpeller, França, 17-07-2001	pintor

<i>Nom</i>	<i>Renom</i>	<i>Carrer</i>	<i>Instrument</i>	<i>Naixement i defunció</i>	<i>Oficis</i>
Mayor, ?			saxo i violí	Reus	
Mayor, ?			saxo i violí	Reus, 190? - 19??	
Pallàs Causí, Josep		Regina	trombó i contrabaix	Montblanc, 09-01-1914 - 04-03-1987	sabater i posteriorment comerciant
Pedrol, Pere	el Peret Puces (el Peret)		trompeta	Montblanc, 190? - 19??	?, i després, músic professional
Pedrol, Ramon	Ramon Joanot (de cal Joanot)		fiscorn, trombó, contrabaix (de vegades)	Montblanc, 190? - 19??	sabater i forner
Ribes Roset, Maties	cal Clagues	Major i pl. Major	saxofon alt, clarinet	Montblanc, 13-02-1917 - Valls, 18-01-2001	oficinista
Romeu Badia, Josep			bateria, violí	Montblanc, 16-01-1916 - ?	?, però és fill d'espardenyer
Roselló Cívit, Josep M.		Estudi Mayor	trombó, fiscorn	Montblanc, 10-12-1915 - 29-01-1977	sastre
Roselló Garriga, Josep M.	cal Tomàs de la Reina	c. Vilanova del Mercadal	violí, saxofon alt, clarinet, flabiol i tenora	Montblanc, 14-02-1916 - Granollers, 04-09-2005	meicànic ajustador i músic professional uns quants anys
Rué Perramon, Ramon			trompeta i contrabaix	Valls, 28-02-1914 - 17-10-2000	sastre
Sans, Josep M.			trombó, contrabaix i violí	[Alcover, 31-07-1923] - ?	
Sigró, Llibert			saxofon	Montblanc, 19? - 19??	